

ოვერი

ნაერთი ღირს:

თ.პ.	ნა.ს.	თ.პ.	ნა.ს.
12	10	6	6
11	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ცალკე ნომერი—ერთი შუბრი.

ნიკოლოზის ქუჩა
ტფილისი
ბაზეთის დასაბარებლად
და განცხადებათა დასაბეჭდად
უნდა მისაწოდონ ოქტობრის და ნოემბრის
გამებზე. საზოგადოების კანცელარიის.
ფასა განცხადებისა:
გვერდობრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე
16 კაპ. მეორეზე—8 კაპ.

„ივერიის“ ტელეფონი № 227.

„ივერიის“ ტელეფონი № 227

ლბტრიბ-ალმბრი

„წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების“ სასარგებლოდ
აქმნება გამართული 28 ანაღას.
ვისაც ქსურს შემოსწირონ ნივთები ამ დატარებისათვის,
შემოქონონ ეს ნივთები გაუზიარონ „წერა-კითხვის გამავრცელებელ
საზოგადოებას“ (სათავად-ზანაურ საადგილ-მამული ბანკის შერობაში,
და 36. ოლაბა თადამის ანაღას
ქა ვეჭე აეკისას.
(ნიკოლოზის ქუჩა, საგნივის სახლი, № 21).

**სასულიერო მთავრობის ნება-
კითხი უმღვანელო კომიტიტე**
სევერემული იმერეთის ეპის-
კოპოსის გამრიცხვის სახელ-
მე ადამიანი სიპანდის (მრ-
თის ან ორის) დაარსებისათვის
კამათი უმჯობესად საპირ-
ფონდის უმჯობესად. კომიტე-
ტი მოიწვევს ყოველთა, რომელთა
არა ხოლო სიტყვით, არამედ საქმი-
თა სურთ დაამტკიცონ, — რომ მათ
გულში ცხოველ არს სხონა და პა-
ტივისკენ ამ დაუფიქრებელ მოძღვრ-
თმოდებისათვის, შემოიტანონ თავისი
წვლილი ამ წილად საქმისათვის. შე-
მოწოდებულთა რაოდენობა შემომ-
წოდებულთა სითრეთი გამოცხადებულ
იქნება თავ-თავის დროზე აღდგომა-
ბაზე გახეობაში. შემოწოდებულნი
უნდა გამოეზიარონ ამ აღმსი:თა
კომიტეტის თავმჯდომარეს ქუთაის-
ის სენიარის რეკტორს არხიმანდ-
რიტს ღმირტის.
თავმჯდომარის მკაფიო გამოცხადება წყ-
რად დაგვიხარება გ. ტყეშელაშვილად.

დანიშნული სხდომა საბჭოს კომი-
სისა, რომელმაც უნდა შეიმუშავოს
პროგრამა, თუ მომავალი მათის იმ-
პერატორების უდიდებულესობის
დაგვირგვინება როგორ ილტვისწაუ-
ლონ ტფილისში.
* 4 მარტს ქალაქის საბჭომ გა-
ნიხილდა სამი სხვა-და-სხვა წინადად-
ება იმის შესახებ, თუ მათის იმპერა-
ტორების უდიდებულესობის და-
ქორწინება რა ღირს-სამახსოვრო სა-
ქმით აღენიშნათ და გარდასწყვიტა
გახსნას ტფილისში ქალაქის წიგნი-
საცავი-სამკითხველო; ამისათვის საბ-
ჭომ იარჩია კომისია და მიანდა მას
აღნიშნულ დადგენილების შესახებ და-
წერილებითი გეგმა შემუშავონ. კომი-
სიაში მოხდენენ წევრებად ხმოსნები:
თავ. კ. მ. არტუთინსკი-ლოგოპო-
ტი, თავ. ა. მ. არტუთინსკი-ლოგო-
პოტი, თავ. ა. ს. ბაბოვი, ა. ა. იოანის-
ანი, მ. ი. თამაშველი, ვ. ა. ოპო-
ჩინი და სასულიერო სამღვდლო-
ების დეპუტატი მღვ. ცინცაძე. ამ
საქმის შესახებ სხენებულს კომისიის
უკვე ჰქონდა რამდენიმე სხდომა,
რომლებზედაც ვრცელი პროექტი
შეუმუშავებია და ამ დღემდე წა-
რადგენს თურმე კიდევ საბჭოში
განსახილველად. ამ პროექტით წიგნი-

საცემო ცალკე განყოფილება იქმ-
ნება, სადაც ქსურველს შეეძლე-
თ ყოველგვარი წიგნები იშვიოს კავა-
სის ყოველმხრივ განსაცნობად. ფსს
წიგნების კითხვაზე დაადგენს ქალა-
ქის საბჭო. (საკავშირ.)
* როგორც ვაზ. ნოვ. ობ. 4-
სწერს, ტფილისის საკომერციო
ბანკს განზრახვა აქვს საკომისიონ-
რო განყოფილება გახსნას ქ. ფოთში
და შუბის ქუჩისა და სიმინდის გირო-
თი ფული ვასცეს ხოლმე სესხად,
როგორც თითონ ფოთში, ისე კა-
ვკასიის რეინის გზის მთელს ლინ-
დაზე.
* ჩვენ მივიღეთ ბ-ნის ივანე
როსტომაშვილის გამოცხადება № 7
„ბტუნია ციყვენი“ ყრბათვის, ი.
გომარეთის მიერ გამოცხადებუ-
ლი, გრ. ტატიშვილის მიერ ამო-
ქრული სურათებით, რომლებიც
თითქმის წიგნის ყოველს გვერ-
დზეა მითავსებული მოთხრობილი
ამბის სახსენებლად; შეიცავს წიგნი
29 გვერდსა და ღირს ამაზა
და მეორე წიგნი, № 8, „ციცილი-
ზაისის ისტორია ინგლისში“ ბო-
ლის სურათით, დღილ-გასაგები ერთ
გამოცხადებულ გრაფიკ სილორა-
შვილის-მიერ. წიგნი შეიცავს 167
გვერდსა და ღირს ათ შუბრით
მეტვრ და მეთვრე წიგნი, „ჩი-
ნეთი“ ი. ცისკარაშვილისა და
„შოთა თავადი“ დ. ნინოშვილისა,
ამ თვის დამღვეს გამოვა.

81,884 მ. 51 კ. ამას უნდა მიემა-
ტოს კიდევ 1000 მანათი, რომელიც
შარშან ვადაუწყებია კრებამ თავ-
ნ. ერისთავს და რომელიც უკანას-
კნელმა არ წილიო. ამ რიგით წელს
კრებამ უნდა გაიანაწილოს საზოგადო
საქიროებისათვის 82,384 მ. 51 კ.,
საყურადღებოა გავიგოთ, რა აზრი
შეუდგენია ბანკის გამგეობას ამ თა-
ნის განაწილების შესახებ?
ჩვენის საზოგადოების უმთავრეს
საქიროებათ ითვლებოდა ყოველთვის
მოხარულ თაობის აღზრდა-განათლება.
ამ საქიროებას ხმარდებოდა და მო-
მავლშიაც ამ საქიროებას უნდა ემ-
სახუროს სხენებული თანხა. ბან-
კის დაარსებამდე დღემდე სწავლა-
განათლების და მკაფიოების ერთად-
ერთ წყაროთ არის ეს თანხა. მაგ-
რამ სწავლა-განათლება ისეთი საქმეა,
რომ მეტად მკვიდრ ნიადაგზე უნდა
იყოს აწებებული მისი დამამკაფიო-
ლებელი წყარო; თანხა, რომელიც
განათლების და მკაფიოებისათვის
უნდა ამ საქმეს, რაც შეიძლება
მუდმივი უნდა იყოს. ხოლო საზო-
გადო საქიროებათა დასაქმყოფილე-
ბელი თანხა ვერ წარმოადგენს ასეთს
მუდმივს და მკვიდრ წყაროს. იგი,
როგორც ვიცით, ღვება ბანკის წილ-
ად მოგების ნაწილად (35%)
ბანკის მოგება-კი, როგორც საზო-
გადოთ ყოველგვარი მოგება, დამო-
კლებულია ათასგვარ გარემოება-
ზე, შეიძლება მოიმატოს, შეი-
ძლება მოიკლოს, შრიალდ შეი-
ცვალოს და სხვა. ამიტომაც საქირო-
ჩვენის ახალგაზრდობის აღზრდისათვის
გამოესქმნეთ ისეთი ფონდი, ისეთი
სასხარი, რომელსაც უფრო მუდმივი,
მკვიდრ, შეუცვლელი ხასიათი ჰქო-
ნებოდეს. ამგვარ სახსარად გამოვლენ-
სათავად-ზანაურო მამული (არწრუ-

ნისეული), შარშან თავად-ზანაურო-
ბის მიერ შექმნილი.
ეს მამული დიდ შემოსავლს მის-
ცემს პატრონს, ოღონდ საქიროა
განთავისუფლებული იქნას ვალბე-
სადგან, როდესაც მამული მოიშორებს
საღვანე, მაშინ მისი შემოსავალი სა-
ნიმლო წყაროთ შეიქნება სწავლა-
განათლებისათვის. ამიტომ, გამგეობის
აზრით, ბანკი უნდა დადგინდეს თა-
ვად-ზანაურობას ამ ვალბესადგან გა-
ნთავისუფლებაში თავის „თანხით სა-
ზოგადო საქიროებათა დასაქმყოფი-
ლებლად.“ მაგრამ ეს დახმარება
ბანკის მხრით მხოლოდ იმ პირო-
ბით უნდა მოხდეს, რომ თავად-ზა-
ნაურობამ უფოლ და სამუდამად მა-
მულის შემოსავალი აღზრდა-განათ-
ლების საქმეს მოახმაროს. ბანკის და-
ხმარება შეიძლება გამოიხატოს იმა-
ში, რომ სხენებული თანხიდან ექლი-
ოს თავად-ზანაურობას ყოველ წლივ
ფული მამულზე არსებული ვალის
დახსნისათვის. სახელდობრ ასე უნ-
და წაწილებოდეს თანხა შემამუ-
ღარან-კარის სკოლის ექლიოს ნ
ათასი მან., სკოლის საზოგადოებას—
იმდენი, რამდენიც დასჭირდება სა-
თავად-ზან. სკოლის და სტრანდინა-
ტებს შემწეობის მიცემისათვის; და-
ნარჩენი ფული ექლიოს თავად-
ზანაურობას ვადამდე დასახსნელად
იმ ვალისა, რომელიც არწრუ-
ეულს მამულს მპართებს ბანკისა,
ამ გზით და თუ მივიღებთ აგრეთ-
ვე შედეგობაში, რომ მთელ გარ-
დასახად მოკლებულა 1/10, 6%, სე-
სხი -5% შეიცვლება, სხენებული მამ-
მული ოთხის წლის განმავლობაში
განთავისუფლებულ ვალისაგან და არა
12 1/2, წლის განმავლობაში, თუ ჩვე-
ულგვრივს გზით იხიდა ვალი. ამ

ახალი ამბავი

დღეს, 17 აპრილს, ტფილი-
სის ქალაქის გამგეობის შერობაში

ველეტონი

საპანდინტო წერილი.
I
დარწმინდვილი უკეთესი თეორია.
საცა მიიწურება მეცხრამეტე სა-
უკუნე და წარსდგება ისტორიის წი-
ნაში, თავისი შეცოდებებითა და
ღირსებებით. თუცა ის საგნები, რომ-
ელნიც წამოაყენა ამ საუკუნემ, ჯერ
არ არიან ყოველის მხრივ და მარ-
ტვად გამორკვეული და გარდა-
ყვებულნი, მაგრამ შეგვიძლიან თა-
მამდა ესთქვათ, რომ მრავალი დი-
დი აზრი გამოისთქვა მეცნიერებთა
მრავალი სავანი სათვალად გამოარკვე-
და მრავალიც ახალი დაუდგინა მო-
მავლს გამოსარკვევად. ამ ურცხვი
საგნების გამორკვევის შეუდგა სხვა-
და-სხვა შტო მეცნიერებისა და შეპ-
ქმნეს მეცხრამეტე საუკუნის მი-
დარი სამეცნიერო ლიტერატურა,
რომლის კრიტიკულად განხილვა ით-
ხოვს დიდ შრომასა და ძალს. ჩვენ
არა გვსურს ვიტყვირთოთ ამგვარი
რამ, მხოლოდ ის-კი უნდა აღვნიშ-

ბ. სათაბაღ-ა.ზ. ბანკის მომ- ვალი საზოგადო კრება.

როგორც ვთქვით, საანგარიშო
წელს საზოგადო საქიროებათა დასა-
ქმყოფილემულ თანხაში გადაიდა
ანი მარტო გონებდამ არ შესდგება,
რომ მას სხეული აქვს, რომ იგი ნა-
წილია იმ ბუნებისა, რომელიც არ-
სებობას გონების გარეშე, რომ ადამ-
მიანის სხეული ელტვის დედა მიწას.
ამიტომაც ცალიერის გონებით, ცა-
ლიერის ლოლიკურის სილოგისმებით
არ ამოისრუტება სიცოცხლის ფი-
ლა. საქიროა მიგმართოთ თვით ცო-
ცხალს ბუნებას, იმ უმთავრესს და
უპირველესს ძალს, რომლის ნაწილს
შეადგენს თვით ადამიანი და შრო-
ლოდ ამ ბუნების შეგნება აგვიხსნის
მრავალ გაუგებარს საიდუმლოს. ბუ-
ნების შესწავლამ, ანუ ბუნების მეტყ-
ველებამ, პირველი დიდი დავიკრა
მეცხრამეტე საუკუნეში. იგი შეიქმნა
ბუნების ფილოსოფია, ემპირიკული
ფილოსოფია და დიდი არეულობა
მოახდინა მეტაფიზიკურს ფილოსო-
ფიაში, რომელშიც უმთავრესი იდ-
ელოცე ეტირა აზროვნებას და არა გა-
მაცილებებს.
რას იმ მეცნიერთა, რომლებმაც
აამაღლეს დროში ბუნების-მეტყვე-
ლებისა, მრავალ-რიცხვიანი, მაგრამ,
როგორც ყოველთვის, ამ რაზმს ჰყა-
ვდა და ელცო ჰყავს სარდალი, რომ-
ელმაც მათ უყენა გზა კემპარტი-

სა და ნამდვილის გამარჯვებისა. ვინ
აყო იგი სარდალი და სიდ
არის ის გზა? ეგ სარდალი
გაბლდათ ჩარულ-დარფინი და გზა—
მისი თ ე ო რ ი ა ეველციკისა, ანუ,
როგორც უწოდებენ ხოლმე მას მო-
კლედა, რაიგინიში. ევროპამ დიდი ხა-
ნა მოისინდა დარჩენის ძველა-მოხი-
ლი სწავლა. 1859 წელს გამოვიდა
პატარა წიგნი, რომლის სათაურზე-
დაც ეწერა „გვართა წარმოშობა,
ბუნებითი შერჩევის შემწეობა“. ეს
წიგნი გამოხვლისთანავე პირველსავე
დღეს გაიყიდა, მაშასადამე ნაყოფი-
ერად და მომზადებული ნიადაგი დახ-
ვედობა. აქ მოკლედ უნდა ახსენა-
ზემო აღნიშნული სათაური, ამ ახს-
ნის ადგილი არ ექმნებოდა, თუ
გვეხიროდეს სამეცნიერო ლიტერა-
ტურა. რას ვეძიებთ ჩვენ „გვართა“ გვართ
არის ჯგუფი, ანუ კრებული მსგავს
არსებობა, ანუ ორგანიზმი, რომელ-
შიც თვალსაჩინოდ განიჩევიან სხვა
მათ მზავსს გვართაგან, მოადგმთაგან,
ისე, როგორც მავალითად ცხენი გა-
ნარჩევს ვირისაგან, ძალიან მგლისაგან
და მავალითად ვირისაგან, მაშასადამე,
ბუნებაში არსებობს მრავალი სხვა და
სხვა გვარი მოადგმა, რომელიც შეი-

სა და ნამდვილის გამარჯვებისა. ვინ
აყო იგი სარდალი და სიდ
არის ის გზა? ეგ სარდალი
გაბლდათ ჩარულ-დარფინი და გზა—
მისი თ ე ო რ ი ა ეველციკისა, ანუ,
როგორც უწოდებენ ხოლმე მას მო-
კლედა, რაიგინიში. ევროპამ დიდი ხა-
ნა მოისინდა დარჩენის ძველა-მოხი-
ლი სწავლა. 1859 წელს გამოვიდა
პატარა წიგნი, რომლის სათაურზე-
დაც ეწერა „გვართა წარმოშობა,
ბუნებითი შერჩევის შემწეობა“. ეს
წიგნი გამოხვლისთანავე პირველსავე
დღეს გაიყიდა, მაშასადამე ნაყოფი-
ერად და მომზადებული ნიადაგი დახ-
ვედობა. აქ მოკლედ უნდა ახსენა-
ზემო აღნიშნული სათაური, ამ ახს-
ნის ადგილი არ ექმნებოდა, თუ
გვეხიროდეს სამეცნიერო ლიტერა-
ტურა. რას ვეძიებთ ჩვენ „გვართა“ გვართ
არის ჯგუფი, ანუ კრებული მსგავს
არსებობა, ანუ ორგანიზმი, რომელ-
შიც თვალსაჩინოდ განიჩევიან სხვა
მათ მზავსს გვართაგან, მოადგმთაგან,
ისე, როგორც მავალითად ცხენი გა-
ნარჩევს ვირისაგან, ძალიან მგლისაგან
და მავალითად ვირისაგან, მაშასადამე,
ბუნებაში არსებობს მრავალი სხვა და
სხვა გვარი მოადგმა, რომელიც შეი-

სა და ნამდვილის გამარჯვებისა. ვინ
აყო იგი სარდალი და სიდ
არის ის გზა? ეგ სარდალი
გაბლდათ ჩარულ-დარფინი და გზა—
მისი თ ე ო რ ი ა ეველციკისა, ანუ,
როგორც უწოდებენ ხოლმე მას მო-
კლედა, რაიგინიში. ევროპამ დიდი ხა-
ნა მოისინდა დარჩენის ძველა-მოხი-
ლი სწავლა. 1859 წელს გამოვიდა
პატარა წიგნი, რომლის სათაურზე-
დაც ეწერა „გვართა წარმოშობა,
ბუნებითი შერჩევის შემწეობა“. ეს
წიგნი გამოხვლისთანავე პირველსავე
დღეს გაიყიდა, მაშასადამე ნაყოფი-
ერად და მომზადებული ნიადაგი დახ-
ვედობა. აქ მოკლედ უნდა ახსენა-
ზემო აღნიშნული სათაური, ამ ახს-
ნის ადგილი არ ექმნებოდა, თუ
გვეხიროდეს სამეცნიერო ლიტერა-
ტურა. რას ვეძიებთ ჩვენ „გვართა“ გვართ
არის ჯგუფი, ანუ კრებული მსგავს
არსებობა, ანუ ორგანიზმი, რომელ-
შიც თვალსაჩინოდ განიჩევიან სხვა
მათ მზავსს გვართაგან, მოადგმთაგან,
ისე, როგორც მავალითად ცხენი გა-
ნარჩევს ვირისაგან, ძალიან მგლისაგან
და მავალითად ვირისაგან, მაშასადამე,
ბუნებაში არსებობს მრავალი სხვა და
სხვა გვარი მოადგმა, რომელიც შეი-

პროგრამის განხორციელება, გამგეობის აზრით, უნდა დაიწყო მოხლოდ ამ მიზანს წინადაც, წყლის ერთის საგანგებო მიზნისა გამოთანხმება სხვა რიგად უნდა განაწილდეს. საჭე იმიზეზი, რომ თავდაზანაურთა მამულს, გარდა სათავადანაურთა მამულის ვალისა, აწევს კიდევ სხვა ვალი (არა იმპეტუორი), რომელიც შესვლად მამულის შეძენის გამო. ეს ვალი აუცილებლად ეტლავ უნდა იქმნას გარდახდილი და ამიტომ გამგეობა ფიქრობს ასე განაწილოს წყლის ხსენებული თანხა:

1) გვიდილი თავად-ანაურობას ამ თანხიდან იმდენი ფული, რამდენიც მამულს მართებს არა იპოთეკური ვალის გარდასახდელად; 2) მიუტეს ვინამდღარიანაკარის სკოლის 5000 მან.; 3) დანარჩენი გადაეცეს სკოლის საზოგადოების გამგეობის ხელში. გამგეობის წინადადებათი „გამგეობის ხელში“ უნდა მიეცეს წყლის 45 ათასი მანათი; ხოლო ის ფული, რაც გადაეცემა კომიტეტის საანგარიშო წყლის თანხის განაწილვის სანაგებო, შევიდეს 45 ათასი მანათამდე ავანსით მიმდინარე წყლის საზოგადო საპროექტოთა დასაკმაყოფილებლად თანხიდან.

ამ რიგად მივიღო თანხა, რომელიც უნდა მოხმარდეს საზოგადო საპროექტოთა, განაწილდა ადინიშნულ საგნებისათვის. მაგრამ რჩება კიდევ სხვა და სხვა საპროექტო, რომელთა დასაკმაყოფილებაც მეტად სასურველია და საჭიროა. მაგალითად ქვემოთ უყვინს, რა უნდაღებებოდა ეწვიოს წყლის დიდის ზამთრისაგან ქუთისისა და ტფილისის გუბერნიების მცხოვრებთ. დიდად საჭიროა ამ დაზარალებულთა ცხოველების დახმარება. დახმარებას ითხოვლობენ და დიდათაც ესაჭიროებათ შემდეგ სიმპატორ დაწესებულებათ: გორის ქალთა პროცინაზის, ტფილისის საზოგადოების, „იასლი“-ს და მცირე წლოვან დანამავებთა ზნობის გამსწორებელ სამეურნეო და სახელოსნო ახალშენისა და თავ-

შესაფარის კაცისის საზოგადოების. ამ საგნების დასაკმაყოფილებლად წყლის ბანკის გამგეობა ასახელებს ექსტრაორდინალურ თანხას, რომელიც, როგორც ვთქვით წინა წერილობით, უდრის 20,189 მ. და 59 კაპიუსს. გამგეობა ფიქრობს: მიუტეს საზოგადოების, „იასლი“-ს და სამეურნეო-სახელოსნო ახალშენებსა და თავდაზანაურთა მამულს მანათი ათასი მანათი და ქუთისისა და ტფილისის საპროექტოთა დაზარალებულთა სასარგებლოდ გადიდდეს 5 ათასი მანათი; სულ 7 ათასი მანათი მოხსენებამში, რომლიდან ამოვიღეთ ზემოხსენებული ცნობები, აღნიშნული კიდევ შემდეგი: გამგეობის წევრი თვ. ი. გ. მანაბერი საზოგადოთ თანხაში არის გამგეობის წევრთა წინადადებაზე საზოგადო საპროექტოთა დასაკმაყოფილებლად თანხის განაწილების პროექტის; არ არის თანხაში მხოლოდ იმ თანხის რაოდენობის, რომელიც უნდა გადაეცეს სკოლის საზოგადოების გამგეობის ხელში. თვ. ი. გ. მანაბერი ფიქრობს, რომ ამ საგნისათვის უნდა გადიდდეს მიუთვალ იმდენი, რამდენსაც გარდასწავლეს სკოლის საზოგადოება და ეს ფული მიუტეს ავანსით მიმდინარე წყლის საზოგადო საპროექტოთა დასაკმაყოფილებლად თანხიდან.

შეცდომის ბასწორება:

გუშინდელ ნომრის წერილში—„ტფ. სათავადან“- ბანკის“ მომავალი საზოგადოებრივი—შემდეგი კორექტირებული შეცდომა: შესაბამისი ბანკის წლიური შემოსულობა წყნობის: 180224 მ. 14 კ., უნდა იყოს 280224 მ. 14 კ.

რა უნდაღებებოდა მოხდა ს. ხრძინიში.

ვინ უნდა იყოს ისეთი გულქვივე ადამიანი, რომელსაც შეეძლოს იმ უბედურების ხალხის და საზარელ სურათის ნახვა, და თვალთ არ აუცხოს სიბრაულის ცრემლებით. უბედურება მოხდა 24 მარტს ე., ი. აღდგომის,

ბრალდებით დღეში დაუწყეს, თუმცა შესანიშნავი დამცველიც ჰქავს, როგორც არის მაგალითად, პროცტორიანიაზე. ჩვენ, პარტიელებს, დარჩინის თეორია არც-კი მოგვიტყობია, რადგან მისი თხულებების თარგმანს, ვინ იცის, როდის მოვიწყობით, აქაც, როგორც სხვაგვარ წაწილში, ჩვენ უფრო წარმოდგინებთ მივდივთ, ვიდრე საფუძემდებლად კლასიკურს. კლასიკური ავტორები დაძველებულად მიგვჩანია, მათი თხულებანი გაცნობილია მივიღია და რომელიმე ზღაპარს უპირატესობას მივნიჭებ შესანიშნავ უცხოეთის მწერლის ნაწარმოებთან, რადგან პირველი ჩვენია და, ვითაჲ, ჩვენ გროვულ ძაბობა ნიშნავს, რომ ვადავავადიეროთ პროფესორის ცავარლის ძველის წიგნების სია, შეიძლება ამის სასიამოვნოდ დასვენებამ გამოვიყენოთ ამ დროისთვის, რადგან იქ უხედვით ისეთ წიგნებს, როგორც არიან ლოდავი, მეთაფიზიკა; ფიზიკა, ტექნოლოგიური კიბია და სხვ. იმისკენ ვერ ვეცდებით, რომ ცოდნისა და მისი შექმნის სარგებლობა ჩვენც გვესმოდეს, ჩვენც არ გვსურდეს, მაგრამ ვერ ვასრულებთ, რადგან სხვადასხვა გარემოებანი ხელს არ გვიწყობენ. რას იზამთ, რა გაეწყობა,

ნაშუადღეის ოთხ საათზე შორანის მახარში ს. ხრძინში, მთელი სოფელი თითქმის ჩაქვდა და ჩანგარა 30 მოსახლე, მათგანი 28 ანაური და ორი გლეხი. ყოველივე მათი უკანასკნელი საცხოვრებელი ადგილი მამული, მოსახლობა და მიწაღობა დაიღობა, გარდა ადამიანის სულისა. ეს კლამით აღწერილი მდგომარეობა არც წერით და არც სიტყვით არ გადმოვიცხვებ. არ იყო და რა არის ეხლა აქაურობა, მხოლოდ შეუძლიან დიდ მხატვარს დახატოს ვალაოკარი სურათი, ამ დაქტეული სოფლისა. მე მხოლოდ ვიკითხებ მითხველებს მცირე ნიმუშს. ამ ადგილს ჩაუღის ორ კუთხივ მიდინარე ბუჯა, არ არის ხიდი და ისეთი აღმდგენებელია და ხიდებს გაფუჭებული წყალ-ლიდობის გამო, რომ ძნელად გადის ცხენი ჩრდილოეთის მხრით მიუდის ღლეცისკა სანაწილი აღმდგენებული და დიდ რიყეებით სავსე. აქაც გაქორციელები გაუკვეთი, მეოთხე მხრით მალაილი გორა ხრეთის მთისა, ასე რომ ამ სოფელში მყოფნი დაშფუტულნი არიან. მე ვაგვი ხალხის შემწობით ამ დღეში ქვეითად-აქედან იწყება დაშლილი მიწები, როდესაც მივუხზობდენ მოსახლებს, პირველად ენახე არა ჩვეულებრივი გორა ადგილი, ვენახიანი, სიგებულ დახსნილი. იმის ქვეითი ვაკე არის. აქ ვითხებ ამ გორა ვენახის ესეთი უფვარე შეხედულების მიზეზი. მიხატუხეს: ეს ადგილი გუშინ დილას ამოღულდა და აღუდგა რამდენიმე საფერი, უწინ იმ დახალი ვაკის სისწორე იყო, ამას ეხლა მოიღოს ჩაქვიკეთ. აქედან მივიღე ზ. ოტია ლოლამის სამოსახლობათან და იქ სულ სხვა მემოხელი ამოვხდა, რომელიც აგროვებ და მტკრულ ფიცრებს. ოტია იქ იდგა და მეუბნებოდა, ჩემი მოსახლებით ამ ადგილზე იყო ჩემი სამოსახლობა. ეხლა სამოცი საყვინის სიშორიდან შეორე ლოლამის ეზო და მოსახლობა არის ჩამოტანილი ამ ადგილზე. მინდორი სათიბიანი, როგორც ნაკეთი ხალხი,

როდესაც სხვის კულის ბეჭდის ჰქობინებ. ჯერ კელი რა არის, მეგრ მისი ბეჭედი რა უნდა იყოს! კულს-კი, როგორც უფრო ადგილი მოსახლელი ადგილი, ყოველთვის პირველად ეცხვებოდა ხოლმე, მაგალითად, მელას, ნადრობის დროს, როდესაც მისდევენ ძაღლები, ყოველთვის კუდი და ლუბას. ჩხუბის დროსაც კელი მუღად უფრო ზიანდებდა და არც თითხელ გაყარვიდებენ ხოლმე ბეჭეებს ანუ ბურტყლებს,—კარგია კიდე თუ ბეჭედი უფროდ დადგარდა და არ შენა პირში მოწონადადგარდა. როდესაც ადამიანს სურს ცაცნობა რომელიმე თეორიისა, უყუთესია შეიწავლოს იგი თვით ორიგინალის სახელებით და არა სხვის გარდმოცემით, მაგრამ ორიგინალის კითხვა თხოვრებას, მაგალითად, დარჩინის თეორიის უკმარებულ სასურველს გაეგება თვით ორიგინალში, უსათუოდ უნდა მიუძღოდეს შესწავლა ისეთი საგნებისა, როგორც არიან ზოოლოგია, პათოლოგია, ფიზიოლოგია, პალეონტოლოგია და ისტორიული გეოლოგია; პირველი ზეთი ამ საგნებთან გვიხატებენ ესლანდელ ცხოვრებას და ორი უკანასკნელი—წინანდელს ცხოვრებას

ისე არის მიწყობილი და შიგ ფიცრის ნამტკრებები ყრია, რომელსაც თვისი პატრონი მოსდგამია და აგროვებს, ოტიას-კი ყოველივე დაღუპულია. სად არის მისი სახლ-კარობა გზითა, აღარ იცის, აქვე დგას ამის წლის უზარ-მზარი ნივთის ხე, ამის აღარჩენა გამოვიკრდა, მაგრამ მალე ამხსნეს, ეს ნივთი სხვისი გარემოდან ჩამოსულა აქ, გუშინდელადი წაქციული ყოფილა, წუხელის ადგა თი სავალადი ლოლამე დგას გულზედ ხელდაკრებილი და თვისი მშუღარე ცრემლებს უმატებს ამ ტბას. იქ ჩამაზრულია ყოველივე მისი ადგილ მამული, სახლ-კარი და სახარდა. მხოლოდ მისი ორ სართულიანი სახლის სახეობის ზედა ყვარის წყვილი მოჩანს ტბაში, მიწის პირი შეუყარვს და მის ჩამტარის არაფერს ნუგეშს არ აძლევს. მას მხოლოდ დაუტოვა თორმეტი სული საჩრქინ ქალები და ბავშვები, სხვა არა რა, ისიც თვითი ხელ ტანისამოსში, რომელიც იმ დროს ეცვათ. ამის იქონი დინახავი შესაზარელ სანახავს. იქ, სადაც სამი კარგი მოსახლე ლოლამეები სცხოვრებდნენ, ვაშლიანი ფართო გზებით, გარშემო ვენახებით და სახნავი მიწებით, შეშველი, იმ ალგას დედამიწა გადმოხრუნებული და ზედ პირი უფსკრული ხე ჩუნთქავს. ეს ადგილი ადგილი რაღაც ერთმანეთე მიჭრია, შეზავებული და გადახლართულია. მისი და ვენახების ვაზები. ამითა პატრონებმა-კი აღარ იციან ვინ დას ცხოვრებად ამოთვანი. ორი მოსახლე უფრო მალღობზედ იდგნენ და აღრევე შეუწინავეთ მიწის ნგრევა და ყოველივე ოჯახის ავეჯეულება ჩამოტანიათ მეხანამე მუხომბლის ისთან ლოლამისა დაუყრით თუ არა, ერთბაშით ჩანგრა ადგილი. ის ადგილები ამ ადგილებს დეტა და ყოველივე ერთათ

ჩვენი დედა-მიწისას თავის ორგანიზებაში. ბერს არც გარემოება აძლევს ნებას, შეისწავლოს ამდენი სატიკულური საგნები და ამითთვის მზათ არიან ზოგჯერაზარტარება, რომელიც მის მოკლედ და მარტავდ სხნანს სწავლას რომლისამე მეცნიერისა. ჩვენ ვცოვებთ, ამისთანა ტვირთის ამდენი ძირულ ფრთხილიანი და იყვის, რადგან მას შეუძლიან დაამაზინჯოს, დაასახიროს თვითი სწავლა, შეიტანოს თავისი ინდივიდუალური, კერძო შეხედულება, მიატოვოს ისეთი ნაწილი, რომელიც უფრო სუპერია და წარადგინოს ისეთი, რომლის უყურადღებოდ დატოვებაც მანაზინებელი არ იქნებოდა. ვინც ამ-ვივანს რასმე იტვირთებს სამი საგანი უნდა ჰქონდეს შედეგობაში: თანდათან მაჩვიოს მეთხვილის ქვეა ტოულს და სამეცნიერო თეორიის იქ სწავლას, მის ტერმინებს, მის შინაარსს, წარმოუდგინოს ნათლად ფილოსოფია ამ სწავლას და მესხნად გადგანაც მეცნიერებაში, მეტადრე ისეთი, როგორც არის ზუნების მეტყველება, სარწმუნოება განდევნილია, ცარიელი დასკვნას მნიშვნელობა არ აქვს, ამისათვის ეს ფილოსოფია დასაბუთებული უნდა იყოს დაქტებით და ისეთ ფაქტებით, რომ

დაიღობა. ერთი ოჯახიდან წრეც განაზრუნენ მეორე მეზობლებს; იყავს საშველად, ისინი იქნებენ მორბობენ ამითან და აღარც ერთმა აღარ იცოდა სად წასულიყო. ეს სულ ორი სათის განმავლობაში მოხდა. რაღა ბევრი გაგვარტყლოთ, გერეთივე უბედურება შეემთხვათ იმ 30 მოსახლეს ე. ი. ლოლამეთ, ბაქრამეთ, ჯაფარიმეთ გამყრებლეს, წულუკიტეს, აბაშიმეთ და ორ გლეხთ კაცრიაშვილებს. ძალიან ცოტამ გამოაწყო სომინდი და ბური, ქურები-კი მირველ მიწის ძვარზედვე სულ დაითხვინა. ზოგიერთი ჩაკირული ქური ზებეთ ამოვგლო, რომ ვეღარ გაიტყება.

აი რა მიზხარა ერთმა იმთათვანამა 2. ჯაფარიმემ, როდესაც მის ეურჩიე გადასახლება: რას მიზრძანებთო, სამოცი წლის კა-კი ვარ, ძლივს დავსახლდი და საქობა გეჩრად არაფერი მაქვს, როგორც არის ლუქმასა ვსქამო და ვსცხოვრობ, როგორც ერთი მცირე მემამულე. ეხლა რომ იმ სახლიდან გამოვივლდე სად დავსახლდები არაღა ვიშვოვო, მე ჩემს სახლში ჩემს ცოლ-შვილიმ დავრჩები და ისე ჩავალ მიწაში ჩემი ყოფა-ცხოვრებითო. სუკადავი არა ვართ, ტანჯულია ოცოცხლული რაღათ მინდა ან მე ან ჩემს ცოლ-შვილისა.

ესე მოვიყვანე, თითქმის ყველგან ერთი და იგივე სანახავი იყო, მერე-რე წამიყვანეს ერთ აბსესქმთან, სადაც მოვიყვანე თავი მოხუცსა და ვსწავილებს. მათი ტანჯვა ამ ორ სიტყვაში იხატებოდა: „რა გქნათ და სად წავიდეთო“, მე სხვა ნუგეშთა შორის დავაივლდე, რომ მაჩრებლობა იშუამდგომლებს და სოხუბო მოგვეცემთ ადგილები და დაუსახლებითი მეოქო. ჩემდა საუბედუროდ ამ ნუგეშმა სამუხარო გლეჯა გამოიწვიო, ერთ ხმათ შეიქნა გულ-საკლავი ოხვრა და ჩემი ცრემლებს ღვარა. ისევე ერთმანეთს სთხოვდნენ საცა წავიდეთ, სულ ერთათ წავიდეთო, ერთმანეთს ნუ დავცილდებითო. მე მაინც ვანუგეშებდი მთავ-

მელნიც არ იყვნენ რთულნი და თანდაც გაუგებარნი. ყოველივე ამისი ნაწარმება ქართული მწერლისათვის საძნელად მიგვჩანია: არა გვაქვს სამეცნიერო ლიტერატურა, მაშასადამე, სამეცნიერო ენაც. მეორე, არ გვაქვს ზუნების მეტყველების სამეცნიერო ტერმინები, თუმცა ამაზედ ბევრი ილმარაკა ჩემმა თურნალ-გაზრებობამ („აკვლია“ იყო ამის წოდება დაბეჭდილი ამის შესახებ წერილი თ. გრ. დიასამიძის), მაგრამ, როგორც ყოველთვის, ლაპარაკი ლაპარაკად დარჩა; თვით დარჩინის თხულებანი არ არიან ნათარგმნი ქართულ ენაზედ და ბოლოს პირადად ჩვენ მოზარებულნი ვართ ქართულს წყაროებს, რომლითაც უნდა გვესარგებლებინა. ჩვენ მაინც ვეცდებით, რამდენადც მოგვეცნის ნებას დღიურის გაზრეთივე ფიქტინი, დაუთხოვდეთ ორიგინალს და ისე განვმარტოთ ვეწავლა, რომლისათვის პატივცემულ მეცნიერს თვისი სიტყვებზედ უნდა ვეწავლიყო, თუ ჩვენს წერილებში უნდა ვეწავლიყო, იმდელი, გვაპატებს, მიიღებს-არ მხედველობაში ყველა ზემოხსენებულს მიზეზებს.

გ. დვანიშვილი.
(შემდეგი იქნება)

და განაგრძოს სასჯელზე. აი სია შე-
მოქმედებულია: გ. ბურთაშვილი 5 მ.
ზ. მუდუკაშვილი 5 მ., ს. ჯაფარიძე 5
მან., ჭკბუაძე 5 მ., ნაკადაშვილი 5
მან., ჭკბუაძე 5 მ., გენცლაძე 2 მ. 50
გ., გალაგაძე 2 მ., თავადგარბაძე 2
მ. ს. პოლოცაშვილი 1 მ., ფურა-
ტაშვილი 1 მ., გაბაშვილი 1 მ., თე-
რეშია 1 მ., ჯ. და ჯ. ვლადიშვილი 2 მ.
რანდიაშვილი 1 მ., ლუღაძე 1 მ.,
კუჭუაძე 1 მ., ზუგუნაძე 1 მ.,
კახიანი 1 მ., სილაძე 1 მ., წინა-
მლაკარიშვილი 1 მ., გაგაგაშვილი 1
მ., შიდაძე 1 მ., ჭოლაშვილი 1 მ.,
გ. და ს. ლომთაყვანიძე 2 მ.

დ. მღვიანი.

ოღესა.

ზნო რეაქტორი!

ნება მომეცათ თქვენს გახეთას სა-
შუალებით უდრესად მადლობა გამოვიუ-
ხადო. ახლავდა ლეონტ სეკაშია-
სის, რომელმაც ჩემდამი მწუხრებულ
ქადას წმ. გიორგის ეკლესიას შე-
მოაწარმა ახლათაზე გადასადგურებელი,
მოჭრეული მთარფას ფარჩაზე, დაჭრუ-
ლი 50 მანეთი.

ქალის წმ. გიორგის ეკლესიის მღვდელი
სოლომონ დუბაძე.

სამართლოვს თაბადნი.

თავადნი წერიტელნი. ამჟრეთის
მუჟის სოლომონ II-ის 18 დეკემბრის
1791 წლის გუჟარში სხასადარი ქა-
სისრო, გოჭმარული ზურაბ და ბერა
წერეთლები თავადებად არიან წადებულ-
ნი.

6 დეკემბრის 1850 წ. უმადლესად
დამტკიცებულს საქართველოს თავადთა
სოჟრის სიაში ჯანაშენული არიან
თავადნი წერეთლები და ჩამოთვლილად
18 თავსაბა ქარაღ-გასეთ-ამჟრეთის
თავად წერეთლები.

უმართებულს სენატის დედგნი-
ლებით 17 აგვისტოს 1855 წ. თავა-
დად ცნობად და მუჟოუ გუჟრულობათა
წინაშე შეტანილ აქნა დავით როს-
ტომის ძე წერეთელი.

„ნიკარის“ დავაზა.

(რუსეთის დემოკრატიული საგენტოსაგან).
16 აპრილი.

პიტაბურგში. 15 აპრილს, დი-
ლის 11 საათზედ უმაღლესად და-
თვლიერებულ იქნენ ჯარები.

ოდესა. 15 აპრილს, დილას მო-
ვიდა ჩინეთის სელრო. ლი ზუნგ ჩანგს
თან ახლავს ორი შვილი. მას მიუქვს
ხელმწიფე იმპერატორთან ჩინეთის
იმპერატორის წერილი.

პანსინი. საიგნა განუცხადა რე-
სპუბლიკის პრეზიდენტს, დავრწმუნ-
და, რომ შეუძლებელია „შეთანხმე-
ბის“ სამინისტროს შედგენა.

საილზე, რომელიც გამართულ
იქნა ბულგარიის მთავრის პტივე
საცემლად ბურუემ წარმოსატყ-
სულთანის სადგურებელი, შედგე
მთავრისა და მისი მეუღლისა და მე-
მემკვიდრისა. თავადმა ფერდინანდმა
დალია რესპუბლიკის პრეზიდენტის
სადგურებელი და უსურვა საფრან-
გოს წარმომადგენელს. საილზე თავადი
იჯდა ლუტესა და ბრისონის შუა.

მელინი დასთანხდა, მოეკლარა-
კენი მგვარებულს სამინისტროს შედ-
გენის შესახებ. მელინი წავიდა ელი-

სეს სასახლეში და განუცხადა პრე-
ზიდენტს, რომ ხელს დილის 10 სა-
თამდე ვარდნილს დასაბრუნებლად
გატყვიო.

ქოსტანტინეპოლი. ფინანსთა მი-
ნისტრმა ოფიციალურად შეატყობი-
ნა ობოლკაციების შეონებელთა აეს-
ტრითელ წარმომადგენლებს, რომ
პორტის არ შეუძლიანო მიიღოს ის
პროექტი სესისა, რომელიც ვენა-
შია შემუშავებული.

მინი. 15 აპრილისათვის დანი-
შნული ვარგევა საქმისა სავალო კას-
ნის მმართველობის წევრებთა შესა-
ხებ გადაიღა 17 აპრილისათვის.

საქიში. ის ხის, რომ ოსმანდო-
ვა გემგზავრა ადარამის გზით მარ-
თლდება. ავადმყოფები და ღარი-
რითი დასტოვეს ამტრაში. თუ სურ-
სათი დროზე არ მოუვიდა ოსმან-
დოვს ცხენები შიმშლით დაეხოცე-
ბა.

ლონდონი. „ტაიმს“ ატყობი-
ნებენ დებეშით: ფიქრბენ, რომ კრი-
უტრება პასუხად შეუთვალა ჩემბერ-
ლენს, ტრანსვალის მთავრობა არა
სთანხმდება მოლაპარაკება იქონიოს
შინაგან ცვლადობათა შესახებთა,
რადგან ინგლისს არ შეუძლიან რეს-
პუბლიკის შინაგან საქმეებში ჩაე-
რიოს. ჩვენ იმედს გვაქვს, რომ
ორთავ სახელმწიფოთა შორის მეგო-
ბრული განწყობილება აღდგინდე-
ბა.

ბულშევი. 300 კაცი გამოვიდ-
ნენ 13 აპრილს ქალაქის ციხეში-
დამ, მაგრამ მაშინვე თავს დაესხნენ
მატაბელნი. მათი რიცხვი 3000-დე
იყო. ვაეხარებულნი ბრძოლა ისტელა,
მაგრამ მაშინვე სისტემის იარაღმა
იხე ვასყვიტა მატაბელნი, რომ იგინი
გაიქცნენ. მატაბელთ მრავალი კაცი
დაჭარბეს, ინგლისელებს კი მხო-
ლოდ 9 კაცი დააკლდათ.

განცხადება

მირიელი კერძო სამკურნალო
ექიმის ნავასარდიანისა

(კუპალი, ვორონოვის ქველს პირდაპირ).
ავადმყოფთ იღებენ ტემინი ყოველ
დღე. კერა ღღებს გარდა.

დიდობაობით:

ბ. ბ. ნავასარდიანი, 11—12 საათ.
იმათ, ვისაც სჭირს: სნეულეზანი სახი-
რურგია, ვენერიული და სიფილისი.

გ. მ. ჩაქვანი, 9—10 საათ. სნე-
ულეზანი: თვილისა, შინაგანი და ნერ-
ვებისა.

ქ. ქაღა ა. ბ. დუნგა-რუდენ-
კო 11—12 საათ. სნეულეზანი: დე-
დათა სესისა და ბავშვებისა.

ბ. ბ. პრატსკვიანი, 12—1 სა-
ათ. სნეულეზანი: ყურისა, ყელისა,
ცხვირის და გულ-მკერდისა ორშაბა-
თობით, ოთხშაბათობით და პარასკე-
ობით.

ა. მ. შუგინოვა, 12—1 საათამდე,
შინაგან, ბავშვთა და ნერვის ავად-
მყოფობისა, ორშაბათ, ხუთშაბათ და
შაბათობით.

ა. მ. განაპეტანდა, 1—1/2 სა-
ათ. სნეულეზანი: შინაგანი და ბავ-
შვებისა.

სადამოაობით:

ბ. ბ. პრატსკვიანი, 5—6 საათ.
ორშაბათს, ხუთშაბათს და შაბათს.

ა. მ. შუგინოვა, 5—6 საათ. ორ-

შაბათ, ოთხშაბათ და პარასკეობით.
ბ. ბ. გურგო, 6—7 საათ. სნეულ-
ეზანი: სიფილისი, ვენერიული, ში-
ნიგანი და კანისა.

ბ. ბ. გურგო. გამოიკვლევს ქიმი-
ურად და მიკროსკოპიურად შარდს,
ნახველს, სისხლს, რძეს და სხვ.
რევმატიზმისა და რევმატიზმის დაე-
რის ფსი ათი შური; ფსი კონსილიუმისა
და ოპორტუნობათეს—ავადრები. სამე-
კურნალის საწარმო კა პენს—ავადმყოფთათვის.
დირექტორი სამე. სჯალსი დოქტორი
მუდიანისა ნავასარდიანი. (წ.)

გბილის ექიმი
J. I. მრგაბლი

სოლოკუბელსაეთი. სახელში № 14—16

ავადმყოფებს მიიღებს:
დღით 10-დან 2 საათამდე.
საღამოთი 4-დან 6 საათამდე.

ქიჩია-შეშე დღეაში

დილის 10 საათიდან ნაშუადღევს 2
საათამდე. (186—1891—106).

ქირავდება

ხუთი ოთხი აქვალის ქუჩა, № 21.

ფილისის სამთავად-ახნაზრო

სადღილ-ვაჟულ ბანკი.

ბანკის გამგებამ ამით აცხა-
დებს საყოველთაოდ, რომ ამ 1896
წლის 1-ლ ივლისიდან თითო პრო-
ცენტის (1%) მაგიერად, რომელსაც
ამ მამად ბანკი იღებს მსესებელთა-
გან ბანკის მმართველ-გამგებობისა და
სხვა ხარჯისათვის, ყოველს გა-
სესებულს ფულზედ იღებს მხო-
ლოდ სამს მეოთხედ პროცენ-
ტის (3/4%), გარდა იმ სესხი-
სა, რომელიც ბანკის დამფუძნებელ
წევრთ აუღიათ სოფლის მამულების
გარეშით. (3—5—2)

დაიბეჭდა ახალი წიგნი

შოთა რუსთაველი

შეგანიება მ. ჯანაშვილის მიერ.

განყოფილება პირველი, ა) შოთა რუს-
თაველი: რუსთაველის წინა დროის
მწერლობა.—ცნობანი რუსთაველის ცხოვ-
რების შესახებ.—როგორ უფერებდნენ რუს-
თაველის ქმნილებას ძველი დროის მწერლე-
ბი.—რუსთაველის ლექსთა წყობა.—როგორ
გმობთ შიორბა რუსთაველსა და მის დრო-
ის მწერლებს.—რუსთაველის გიმები, მისი
რომანი, რუსთაველის გულკეთილობა და
დღესმეორეობა.—ფეხის-ტაიონის ბედ-
ვისა და მეცნიერებად შესწავლის ისტორია
(მეფე არჩილი, მეფე ვახტანგ VI.—დავით
ჩხენიშვილი,—ილია ჭავჭავაძე.—ბარონ სუ-
ტინი.—მარი ბროსე.—დომ. ბაქაძე.—
აკაკი წერეთელი.—მურავიოვი.—5. გულა-
კი.—ალ. ხახანაშვილი.—ვაჟა-ფშაველა.—
ნიკო მარტი—ნიკო ნიკოლაძე.—ალ. ნანი-
შვილი.—დომ. ყიფიანი.—ჩენი მოსახრე-
ბი.—გრ. ორბელიანი.—გიორგი წერეთე-
ლი.—ვახტ. ორბელიანი.—ალ. იოსელი-
ანი.—ალ. ცაგარელი.—6. დ.—გ. იოსე-
ლიანი.—ლესტი, ბარტონი, პოლონი, მუ-
რვი, სტალინი, რენანი, უორდობი); ბ)
რუსთაველი ს უ რ ა თ თ ე. განყო-
ფილება მეორე. ვ ე ფ ხ ა ს ტ ყ ა ო ს ნ ი
ს ბ რ ბ ა. განყოფილება მესამე. ცხოვრე-
ბა და ბუნება რუსთაველის შემადგენლობით:

ა) დებორი, ბ) თამარ დედოფალი, გ) რუს-
თაველის ლექსი, დ) სიმუხტულ სოფლისა, ე)
სივდილი, ე) კაცო, ძალა ნუ იქალი, ზ)
ქორწილი, ლ) რუსთაველის იგავარანი, თ)
შიორბა და მგონობა, ი) რუსთაველის სი-
ბრძნეი და მშველლობანი (შეუ რიკებთ
251).

გამოცემა 1896 წლისა, შედგულია სამის
სახით (შოთასი, თამარ დედოფლისა და
ნებთის ეპისოპოსის წმ. იოანესი და ორის
ხანატი „რუსთაველის სურათზე“ და თამარ
დედოფალი ციხის ძირს და ღირს 40 კაპ.

ივანე როსტოვაშვილის გამოცემა 1896 წელს.

1896 წლის განმავლობაში გამოცემა 18 ახალი ქართული
წიგნი და 1 ალ ბო მ ი „აბრთვალთ ნათესაანი ანუ
ბრძენი“ (руководящие пламена) ასევე სურათით და მოკ-
ლე აღწერით. ოთხი წიგნი უკვე გამოვიდა და ახლა იბეჭე-
დება მეხუთე და მეექვსე წიგნი—ისტორიის კლასიკური მოთ-
ხრობა „ლინგვისტიკა და გეოგრაფია“, ოჯახში შვილების აღ-
ზრდაზე და „ფიზიკის გონიერი მოვლა-პოვნება“. ამათ
შემდეგ, სხვათა შორის, დაიბეჭდება ორი შესანიშნავი თხუ-
ლება—„მინერალის ისტორია ინგლისში“ ბოკისა და
„ისტორია საზოგადოების დიდი რაგოლიზებისა“ კარნოსი.

ფასი მთელის გამოცემისა 4 მანეთი.

ფული უნდა გამოგზავნოს: г. Тифлисъ, Дав. пл. № 6,
Ивану Павловичу Ростомаву.
(5—10—3)

ტყავის აბრეშურა
ქელმარისა

ანუ გურგელ წოდებული „აქსი ელვა“, გლიანდ,
ლ ა კ და სს. ისეიდების ევკელ ვ ა ნ და ევკელ ვ ცნობილ ვ ა ჯ-
რებთან.

საუკეთესო საშუალებაა, რომ ტყავს შავი ფერი მიეცეს და არც
სისველს უშვებს.

ქალთა ტანსაცმლისათვის ხომ შეუდარებელი რამ არის, არასოდეს
არ აზრებია. ახლებს და კარგად ინახავს სხვა-და-სხვა ტყავულობას,
როგორც საკეთილებს (პორტმენსაც), ცხენის სამკაულს, სამხედრო და
ეტლიაზიარისა და სხ. ფსი ძალიან მკირვა.

(3—13—1)

ეს ტყავს დამტკიცებულად ვისკანგ ჯერ არს 9 მარტს 1896 წ.

ტ ა ქ ს ა

ნადირობის ტყელების გუბერნიის სასჯელმწიფო ტყეებში.

ნადირობა ნებადართულია იმ წესით, რომელიც დადგინდის უმაღ-
ლესად დამტკიცებულის განაბით. 3 თებერვალს 1892 წელსა
ინის ნიშნად, რომ ნადირობა ნებადართულია ამა და იმ დროსა და
ამა და ამ ნადირზედ, მიეცებთ ბილეტები ან გარკვე ვადიანი (სეზონისა),
ან უფრო მოკლე ვადისა (ერთჯერის), ამ ბილეტების სხვაზედ ვადეცმა აღ-
კრძალულია. მოკლე ვადიან (ერთჯერის) ბილეტით ნადირობა მხოლოდ
სამი ღირს განმელობაშია ნებადართული.

ნადირობის ნების ასაღებად შემდეგი ხარჯია დადგინილი ყველა ტყე-
ებში:

ფ ა ს ი	
მანეთი	კაპ.
5	50
10	1
8	80
10	1
5	50

ა) გრძელ ვადიანი (სეზონის) ბილეტის ფასი:

უმაღლესი ნადირობისთვის	—	—
ერთის მეტებრით	—	—
ორის ნაგაზით	—	—
ოთხის და მეტის ნაგაზით	—	—
ორის მწვერით	—	—

ბ) მოკლე ვადიანის (ერთჯერის) ბილეტის ფასი:

უმაღლესი ნადირობისთვის	—	—
ერთის მეტებრით	—	—
ორის ნაგაზით	—	—
ოთხის და მეტის ნაგაზით	—	—
ორის მწვერით	—	—

ხალაგეთ ნადირობა იმ ალაგებში, სადაც ეს ნება და-
რთულია, მელსი, კვერნისა, წყვისა, და სხვ. დასაქვრად
გარდადებდათ გრძელ-ვადიან (სეზონის) ბილეტში

შენიშნა: 1) ნადირობა აღკრძალულია შემდეგ ტყეებში: ყარაიხის ტყეში ირე-
ზედ, შველზედ, ჯიორჯისა და ვაჟულ თხაზედ, აგრეთვე ხობობზედ,
თურჯულზედ; მარტყოფიარისა, სიღარბისა, გაღმა-ალანისა და თელა-
ვის ტყეებში—ნობობზედ; შირაქის ტყეებში—ნობობზედ და თურჯ-
ზედ.

2) ციხეების გაჩენის ასაკობულად, ახალციხისა, კობლანის და ახალ-
ციხის ტყეებში, იმ ალაგებში, სადაც წიგნიანი (Хвойный, ე. ი.,
ფიჭვი, ნაფი, სოჭი, ღვია და ურბოები) ტყეები ბევრია—ნადირობა
სრულებით აღკრძალულია 1 აპრილიდან დაწყებული ვიდრე 1 ოქ-
ტომბამდე.

*) გარდა ყოველისა დასის, სადაც ნადირობის ნება იჯარითა აქვს აღებული კავ-
სიის სანადირო საზოგადოებისა 1902 წლის აგვისტოს პირველმდე.

მმართველი სახელმწიფო ქონებისა ა. გამრეკელი.
საქმის მმართველი კ. პროტოპოპოვი. (3—5—3)